

Торгівля 5'19: триває стрімке зростання роздрібної торгівлі при скороченні оптової.

У січні-травні 2019р. відбулося незначне зменшення обсягів випуску ВЕД “Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів” (п/п) на 0,2¹% [±0,1 в.п.] («мінус» 1,4% за 4 міс. 2019р., «плюс» 4,9% за 5 міс. 2018р.), і хоча темпи зростання обороту роздрібної торгівлі прискорилися – до 9,6% (7,9% за 4 міс. 2019р. та 5% за 5 міс. 2018р.) з позитивним внеском за 5 міс. 2019р. на рівні 2,8 в.п. на тлі зростаючою купівельної спроможності населення в умовах подальшого збільшення реальної заробітної плати та помірної цінової динаміки на внутрішньому ринку, це не дозволило повною мірою компенсувати подальше скорочення обсягів обороту оптової торгівлі - на 4,1% («мінус» 5,3% за 4 міс. 2019р. та 4,8% за 5 міс. 2018р.) з від’ємним внеском до загального показника торгівлі на рівні 3 в.п. За 9 міс. 2019р. очікується на позитивну динаміку внутрішньої торгівлі та збільшення обсягів випуску ВЕД «Торгівля» (порівняно з показником за 5 міс. 2019р.).

Табл. 1. Основні показники внутрішньої торгівлі, % п/п

	5 м 2018р.	4 м 2019р.	5 м 2019р.	внесок, в. п. (5 м 2019р.)*	структура, % (5 м 2018р.)*
Випуск ВЕД “Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів”*	4,9	-1,4	-0,2	-	100
Оптовий оборот підприємств	4,8	-5,3	-4,1	-3,0	70,8
Оборот роздрібної торгівлі	5,0	7,9	9,6	2,8	29,2

Джерело. Держстат

*- розрахунки Мінекономрозвитку на основі даних Держстату

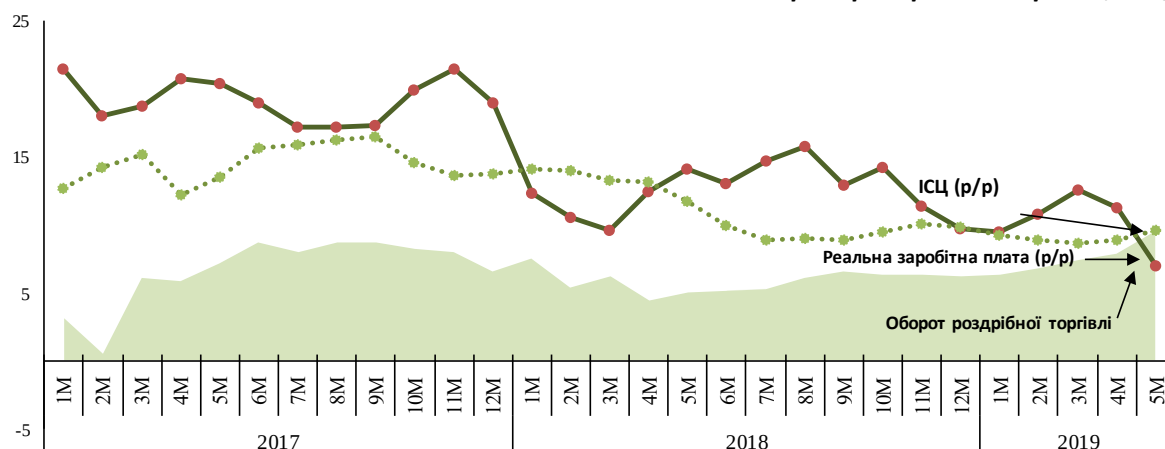
Основними чинниками, що впливали на динаміку обсягів внутрішньої торгівлі були:

Стимулюючі:

(1) зростання купівельної спроможності домогосподарств в умовах збільшення рівня оплати праці на тлі підвищення мінімальної заробітної плати (до 4173 грн. з 01.01.2019 порівняно з 3723 грн. з 01.01.2018р.), проведення з 01.03.2019 індексації пенсій та одноразової доплати до пенсії для громадян з повним страховим стажем, але мінімальною пенсією (у розмірі 2410 грн. розділену на дві рівні частини у березні – 1205 грн. та квітні відповідно, за рахунок коштів від розмитнення автомобілів з іноземною реєстрацією).

Довідково. За даними Держстату у травні 2019р. (р/р) відбулось збільшення номінальної середньомісячної заробітної плати на 17,4% до 10239 грн., реальної – на 7%. За 5 міс. 2019р. (п/п) номінальна середньомісячна заробітна плата зросла на 20,1% до 9878 грн., реальної – на 10,1%. За даними Пенсійного фонду станом на 01.04.2019 середній розмір пенсійної виплати становив 2899,04 грн. порівняно з 2517,82 грн. станом на 01.04.2018.

Рис. 1. Обороти роздрібної торгівлі, % п/п

Джерело. Держстат

(2) позитивна динаміка споживчого кредитування (станом на кінець травня 2019р. порівняно з травнем 2018р. обсяг споживчих кредитів збільшився на 18,7%);

(3) помірна цінова динаміка на споживчому ринку (у травні 2019р. (р/р) споживчі ціни зросли на 9,6%, у травні 2018р. (р/р) – на 11,7%);

«у січні-травні 2019р. у ВЕД “Торгівля” спостерігалось незначне скорочення обсягів випуску”

«за 5 міс. 2019р. внесок до обсягу випуску внутрішньої торгівлі оптової торгівлі становив «мінус» 3 в. п. (із часткою в структурі – 69,2%), роздрібної торгівлі - «плюс» 2,8 в.п. (30,8% відповідно)»

«зростання роздрібної торгівлі підтримувалося розширенням попиту домогосподарств на тлі, зокрема, збільшення реальної заробітної плати та пенсійних виплат»

«у травні 2019 р. спостерігалось зростання споживчих кредитів»

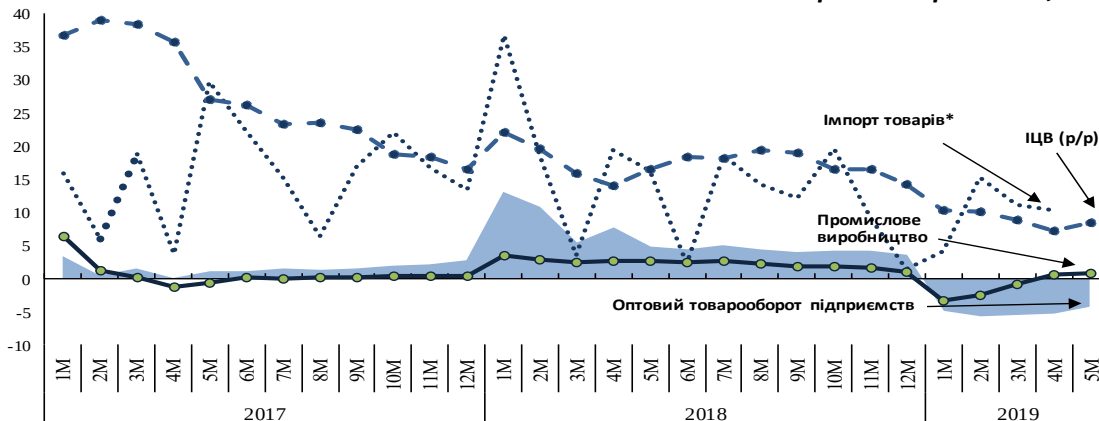
¹ Оцінка Мінекономрозвитку.

(4) стрімке зростання споживчих настроїв домогосподарств (ICN) (за даними дослідницької агенції Info Sapiens у травні 2019р. ICN збільшився на 19,9 п. порівняно з травнем 2018р. і становив 82,8 (порівняно з квітнем 2019 р. зріс на 11,2 п.));

(5) збільшення обсягів імпорту непродовольчих товарів (за оперативними даними ДФС за 5 міс. 2019р. фізичний обсяг імпорту непродовольчих товарів збільшився на 4,6%; у 2018р. частка імпортованих товарів у роздрібному товарообороті непродовольчих товарів становила 68,3% (67,4% у 2017р.), у оптовому товарообороті непродовольчих – 64,7% (62,8% у 2017р.));

(6) зростання обсягів приватних грошових переказів в Україну з-за кордону (за даними НБУ зростання на 7,5% у I кв. 2019р. (п/п) до 2,764 млрд. дол. США. (у I кв. 2018р. зростання на 33,6% до 2,571 млрд. дол. США)).

Рис. 2. Оптовий оборот підприємств, % п/п

* розрахунок Мінекономрозвитку, не включаючи імпорт мінеральних продуктів на основі даних НБУ
Джерело. Держстат

У поточному році нетипову динаміку демонструє оптова торгівля. Як видно з графіку, вона найбільше корелює з динамікою промислового виробництва, і показники її діяльності в останні роки переважно перевищують показники промисловості. Разом з тим, у поточному році навпаки при навіть незначному зростанні промислового виробництва (за підсумками січня-травня на 0,9%) динаміка товарообороту підприємств оптової торгівлі залишається значною від'ємною – падіння на 4,1%. У зв'язку з цим, Мінекономрозвитку звернулося до Держстату з проханням надати пояснення щодо ситуації, яка склалася в сегменті оптової торгівлі та методологічних особливостей обрахунку цієї звітності.

Регіональний розріз. У січні-травні 2019 р. в усіх регіонах без винятку зберіглася позитивна динаміка зростання обороту роздрібної торгівлі. Вплив результатів роботи підприємств роздрібної торгівлі у Донецькій та Луганській обл. на загальну динаміку показника становив на рівні “плюс” 0,4 в.п. (Донецька обл. – “плюс” 0,3 в.п., Луганська обл. – “плюс” 0,1 в.п.).

«за 5 міс. 2019 р. у всіх регіонах, без винятку, зберіглося зростання обороту роздрібної торгівлі»

Табл. 2. Обороти роздрібної торгівлі (регіональний розріз), % п/п

	Найбільші темпи зростання				Найменші темпи зростання		
	5 міс. 2019р.	частка у структурі, 5 міс. 2019р.	внески, в. п.		5 міс. 2019р.	частка у структурі, 5 міс. 2019р.	внески, в. п.
Вінницька	18,3	2,9	0,5	Чернігівська	0,5	1,8	0,003
Черкаська	15,6	2,5	0,4	Чернівецька	0,8	1,4	0,01
Одеська	15,2	7,5	1,1	Закарпатська	2,1	2,2	0,04
Тернопільська	14,8	1,5	0,2	Херсонська	2,1	2,1	0,04
Київська	13,2	7,3	0,9	Полтавська	2,4	3,1	0,1

Джерело. Держстат

Очікування. За 9 міс. 2019р. очікується на висхідну динаміку внутрішньої торгівлі та зростання темпів випуску ВЕД «Торгівля» (порівняно з показником 5 міс. 2019р.) за рахунок активізації виробничої діяльності у переробній промисловості та будівництві (оптова торгівля), а також з боку домогосподарств – утримання на високому рівні купівельної спроможності (роздрібна торгівля).

Довідково. За даними Держстату у II кв. порівняно з I кв. 2019р. індикатор ділової впевненості в роздрібній торгівлі підвищився на 3,7 в.п. (↑ на 6,7%).

ЗУ «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (зі змінами) від 23.11.2018 № 2629-VIII з 01.07.2019 передбачено підвищення прожиткового мінімуму та мінімальної пенсії відповідно. Крім того, Урядом з 01.07.2019 передбачено збільшення пенсій для осіб з тривалим трудовим стажем (для чоловіків понад 35р., для жінок – 30р.) та доведення її розміру до 2 тис. грн.

Ризики. Загострення військового протистояння на сході країни, зменшення фінансових можливостей підприємств реального сектору економіки через погіршення зовнішньої кон'юнктури, посилення інфляційних та девальваційних тенденцій

«за 9 міс. 2019р. очікується на позитивну динаміку сфери внутрішньої торгівлі, порівняно з 5 міс. 2019р.»